

JE LATEN TESTEN OP HIV IS ZORGEN VOOR JE GEZONDHEID

Instituut voor Tropische Geneeskunde

Introductie

Deze brochure geeft je informatie over HIV-testen (het **H**uman **I**mmunodeficiency **V**irus dat AIDS of **A**cquired **I**mmuno**D**eficiency **S**yndrome veroorzaakt) om je te helpen een geïnformeerde beslissing te nemen over het al dan niet laten doen van een HIV-test. Het is echter niet de bedoeling dat deze brochure een doktersbezoek vervangt.

Hoe ontwikkelt HIV zich en wat zijn de symptomen?

Sommige mensen hebben griepachtige symptomen kort nadat ze geïnfecteerd zijn met HIV, andere vertonen geen symptomen. Daarom is het, zonder test, moeilijk te bepalen of iemand werkelijk geïnfecteerd is.

Als iemand geïnfecteerd is met HIV valt het virus het immuunsysteem van het lichaam aan. Dit maakt het moeilijker voor het lichaam om infecties aan te vechten. Zolang het immuunsysteem van het lichaam het HIV-virus kan blijven aanvechten, verkeer je in relatief goede gezondheid maar na enige tijd, meestal 5 tot 10 jaar (afhankelijk van persoon tot persoon), heeft het HIV-virus het immuunsysteem sterk verzwakt. Dit maakt HIV-geïnfecteerde personen vatbaarder voor infecties die mensen met een gezond immuunsysteem nooit zouden krijgen: deze noemt men opportunistische infecties. Wanneer een persoon, geïnfecteerd met HIV, opportunistische infecties krijgt, spreekt men van AIDS.

“Kortom, het kan lang duren voor je symptomen van een HIV-infectie opmerkt.”

Waarom is het belangrijk mijn HIV-status te kennen?

Veel mensen, die geïnfecteerd zijn met HIV, zijn zich daar niet van bewust. De meerderheid, ook van Afrikaanse origine, ontdekt het pas als ze zeer ziek zijn en reeds in het AIDS stadium verkeren.

Wanneer de diagnose HIV laat gesteld wordt, is er belangrijke tijd verloren op gebied van behandeling en zorg. Door je te laten testen op HIV kan je zorgen voor je eigen gezondheid en voor die van anderen. Wanneer je je HIV-status kent, kan je maatregelen nemen om infectie van anderen te voorkomen, want zonder het te weten kan je het virus overdragen. Iedereen heeft de verantwoordelijkheid te zorgen voor zijn eigen gezondheid en die van anderen, in het bijzonder voor die van zijn/haar seksuele partner(s).

“Veel mensen, ook van Afrikaanse origine, die geïnfecteerd zijn met HIV, zijn zich daar niet van bewust”

Wat zijn de voordelen van een HIV test?

Er zijn altijd voordelen, onafhankelijk van wat de resultaten zullen zijn:

- Als je negatief test, ben je gerust gesteld en kan je stappen ondernemen om veilig te blijven en negatief te blijven!
- Als je positief test, krijg je meteen de juiste zorg.

Bovendien is AIDS geen fatale ziekte meer. Dankzij effectieve medicatie, antiretrovirale therapie genaamd, beschouwen we HIV als een chronische ziekte. Antiretrovirale medicatie is het meest doeltreffend wanneer ze genomen wordt in een vroeg stadium. Wanneer de medicatie pas in een later stadium kan worden opgestart is ze minder effectief. Een vroege HIV-diagnose heeft daarom het voordeel dat de medicatie wordt opgestart op het moment dat ze het meest effectief is. In België is het wettelijk geregeld dat deze medicatie gratis wordt verstrekt.

“Er zijn altijd voordelen, onafhankelijk van wat de resultaten zullen zijn”

Wat is veilige seks?

Veilige seks voorkomt infectie met HIV en andere seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA). De belangrijkste regels zijn:

- Gebruik bij elke seksueel contact, zowel vaginaal als anaal, een condoom of een vrouwencondoom.
- Voorkom bij orale seks ejaculatie in de mond en slik het sperma niet door. Vermijd orale seks (mond aan vagina) gedurende de menstruatie.
- Het wordt aangeraden je te laten inententen tegen hepatitis B.

“Veilige seks voorkomt infectie met HIV en andere seksueel overdraagbare aandoeningen”

Wanneer kan ik mij best laten testen op HIV?

Een HIV-test is aan te raden in volgende situaties:

- Je hebt onbeschermd seks met occasionele partner(s) (gehad).
- Je hebt een seksueel overdraagbare aandoening (gehad).
- Je bent zwanger of je probeert zwanger te geraken.
- Je hebt twijfels bij je eigen risicogedrag of dat van je partner.
- Je wil geen condooms meer gebruiken in je stabiele relatie.
- Je wil een nieuwe relatie aangaan.
- Je hebt bij intraveneus druggebruik naalden gedeeld of naalden gebruikt die voorheen door anderen zijn gebruikt.

Wat is een HIV-test?

Een HIV test detecteert niet HIV zelf, maar de antilichamen tegen HIV. Het lichaam begint namelijk 2 tot 6 weken na de eigenlijke HIV-infectie antilichamen tegen het virus te produceren. Deze antilichamen verspreiden zich dan in het bloed en kunnen door het laboratorium gedetecteerd worden. Wanneer deze antilichamen gevonden worden in het bloed, is de test positief. Dit betekent dat je geïnfecteerd bent met HIV, hetgeen ook wel 'seropositief zijn' genoemd wordt. Wanneer er geen HIV-antilichamen in het bloed worden gevonden, is de test negatief. Dit betekent dat je niet geïnfecteerd bent met HIV (seronegatief) of je in het begin bent van de infectie (*zie serologische vensterperiode*). Hoe dan ook, een negatieve test beschermt je niet tegen een infectie in de toekomst. Je moet jezelf altijd blijven beschermen.

“Een negatieve test beschermt je niet tegen een infectie in de toekomst”

Wat is de 'serologische vensterperiode'?

Dit is de periode van 6 weken na de mogelijke HIV-infectie. Gedurende deze tijd, zijn de HIV-antilichamen niet altijd detecteerbaar in het bloed. Een HIV-test, die in die periode wordt uitgevoerd, is bijna altijd negatief. Voor een testresultaat dat volledig uitsluitel biedt, moet je tot 6 weken na de vermoedelijke infectiedatum wachten. Als je je laat testen binnen deze 'vensterperiode' zal de dokter je vragen om nog een test te doen na 6 weken om volledig zeker te zijn.

"Een HIV-test, die in de 'vensterperiode' wordt uitgevoerd, is bijna altijd negatief"

Hoe lang moet ik wachten voor de resultaten?

Gewone test: Bij de gewone HIV-test ken je je resultaten na een week.

Sneltest: Bepaalde centra bieden sneltesten aan (*zie lijst achteraan*). Deze testen geven na een half uur al resultaat. Indien het resultaat negatief is, ben je met zekerheid niet geïnfecteerd (indien je niet in de vensterperiode bent). Als het resultaat echter positief is, moet dit bevestigd worden door middel van een specifiekere confirmatietest. In uitzonderlijke gevallen kan een sneltest een vals positief resultaat geven, hetgeen vervolgens uitgesloten kan worden door de confirmatietest.

Als ik me laat testen, zullen de artsen dit dan aan anderen vertellen?

Alle artsen en zorgverleners zijn gebonden aan de plicht van de professionele geheimhouding. Dit verbiedt hen je HIV-status aan iemand te vertellen, behalve als je daar expliciet toelating voor geeft. Dit betekent echter niet dat de test anoniem is, de mensen die je medisch dossier behandelen zullen je naam kennen. Maar omdat zij allen verbonden zijn aan de professionele vertrouwelijkheid, zal je HIV-status aan niemand van buitenaf bekend gemaakt worden.

Je kan ook voor een anonieme HIV-test kiezen. In dit geval wordt je bloedstaal niet geregistreerd onder je naam, maar onder een code en een nummer. Dit nummer geef je dan door wanneer je de resultaten komt halen. Niet alle ziekenhuizen bieden anonieme testen aan, enkel gespecialiseerde centra (*zie lijst achteraan*).

“Je HIV-status zal aan niemand van buitenaf bekend gemaakt worden”

Wordt er automatisch bij elk bezoek aan de dokter een HIV-test gedaan?

Men mag pas een HIV-test uitvoeren, als men je toelating heeft gevraagd. Dit houdt in, dat als je ooit eerder een bloedonderzoek hebt laten doen, je niet automatisch getest werd op HIV. Daarenboven bepaalt de Belgische wet dat een HIV-test nooit verplicht is, zelfs niet voor immigratie, zwangerschap, studies, werk of ziekte.

“Men mag pas een HIV-test uitvoeren, als men je toelating heeft gevraagd”

Hoeveel kost het om je te laten testen op HIV?

Als je naar een dokter gaat om je te laten testen, betaal je de HIV-test samen met je consultatie. Meestal wordt ongeveer 80% hiervan terugbetaald door je mutualiteit. Er zijn ook speciale centra waar je je gratis kan laten testen, namelijk Helpcenter-ITG in Antwerpen en het Centre Elisa van het Saint Pierre ziekenhuis te Brussel (*zie lijst achteraan*).

Als ik HIV positief ben, zal ik dan medicatie krijgen?

De Belgische wet voorziet gratis antiretrovirale medicatie voor iedereen die in België woont. Zelfs mensen zonder legale verblijfsvergunning kunnen medicatie krijgen via het OCMW/CPAS.

Als ik naar de dokter ga en om een HIV-test vraag, hoe verloopt dit dan?

1) Counseling voor de test

Voor de test uitgevoerd wordt, zal de dokter je informatie geven over de test en de mogelijke gevolgen van een negatief of positief resultaat. De dokter zal tevens met je bespreken of je potentieel risico loopt of hebt gelopen. Gedurende deze counseling heb je de mogelijkheid vragen te stellen en je twijfels of angsten met de dokter te bespreken. Je kunt na deze counseling beslissen of je je wel of niet wil laten testen. Niemand kan je dwingen om je te laten testen of beslissen in jouw plaats.

“Je kunt na deze counseling beslissen of je je wel of niet wil laten testen”

2) De test

Na de counseling zal de dokter of een verpleegkundige een staaltje van je bloed nemen en het laten onderzoeken op HIV-antilichamen (zie ook 'Wat is een HIV-test').

3) Counseling na de test (bij het geven van de resultaten)

Als je resultaat negatief is: zal de dokter je alle informatie geven over hoe je negatief kan blijven. Want een negatief resultaat betekent niet dat je beschermd bent tegen HIV of dat je in de toekomst niet geïnfecteerd zal geraken. Om een HIV-infectie te voorkomen, moet je steeds beschermd vrijen (door mannen- of vrouwencondooms te gebruiken) en/ of steriele naalden gebruiken wanneer je intraveneus drugs gebruikt.

“Blijf jezelf beschermen”

Als je resultaat positief is:

- Krijg je meteen de aangepaste zorgen. De dokter zal je gezondheidstoestand met je bespreken en je doorverwijzen naar psychosociale diensten om je te helpen omgaan met je nieuwe situatie.
- Zal de dokter je gezondheidstoestand regelmatig bekijken, zodat op het juiste moment medicatie kan worden gegeven. Verder geeft het medisch team je alle benodigde informatie om gezond te blijven of je gezondheid te verbeteren.
- Geeft het medisch team je informatie over hoe je infectie van je partner kan voorkomen. Ze zullen je adviseren je (ex)partner(s) te informeren over je HIV-status en condooms te gebruiken bij elk seksueel contact.
- En als je een zwangerschapswens hebt, word je ingelicht over de maatregelen die genomen dienen te worden om het infectierisico voor kind en partner te minimaliseren.

“Je krijgt meteen de aangepaste zorgen”

Test en behandeling na een specifiek HIV risico (post exposure prophylaxis of PEP)

Soms wordt HIV- medicatie gegeven in risicosituaties, wanneer iemand recent werd blootgesteld aan HIV.

'Post exposure prophylaxis' of PEP stopt de verspreiding van het virus in het lichaam en voorkomt de uitbraak van symptomen. Voor een goed resultaat moet met deze preventieve medicatie begonnen worden binnen 72 uur nadat het risico zich heeft voorgedaan. Deze behandeling bestaat uit een therapie met drie verschillende medicijnen, die gedurende 4 weken genomen moeten worden en een opvolging van 6 maanden met regelmatige medische controles.

Voordat de behandeling voorgeschreven wordt, zal de dokter eerst het risico bespreken dat zich heeft voorgedaan bespreken.

"Deze preventieve medicatie moet begonnen worden binnen 72 uur nadat het risico zich heeft voorgedaan"

Deze preventieve behandeling kan gegeven worden in volgende risicosituaties:

- Verkrachting of seksuele aanranding
- Als het condoom gescheurd of afgegleden is terwijl je seks had met iemand die seropositief is
- Als je jezelf hebt geprikt aan een achtergelaten naald die vers bloed bevatte
- Medisch personeel die zich per ongeluk heeft geprikt aan een naald die voordien voor een seropositieve persoon werd gebruikt
- Medisch personeel dat per ongeluk in direct contact is gekomen met vloeistoffen of weefsels van een seropositieve persoon (bv. bloed, vaginale afscheiding, enz.)

Indien je jezelf in één van deze situaties bevindt, consulteer dan zo snel mogelijk een dokter of bel de helpdesk van één van de AIDS referentie centra (*zie lijst achteraan*).

Waar in België kan ik me laten testen voor HIV?

Je kunt zowel je huisarts, het ziekenhuis of een gespecialiseerd HIV centrum vragen om een test.

Centrum voor gratis, anonieme en snelle HIV-testen:

Helpcenter – ITG

Sint-Andriesstraat 7

2000 Antwerpen

Tel: 03/216 02 88

E-mail: helpcenter@itg.be

Website: www.helpcenteritg.be

Vrije raadpleging:

Maandag van 17u tot 19u

Vrijdag van 17u tot 19u

Centra voor gratis en anonieme HIV-testen:

Centre Elisa (Centrum Elisa)

César de Paepe kliniek (3e verdiep)

Cellebroersstraat 11

1000 Brussel

Tel: 02/535 30 03

E-mail: maladiesinfectieuses@stpierre-bru.be

Vrije raadpleging:

Maandag van 8u tot 13u15

Donderdag van 16u30 tot 19u15

Coordination Provinciale Sida-Assuétudes

(Provinciale coördinatie AIDS- Drugsverslaving)

Rue Dr Haibe 4

5002 St. Servais

Tel: 081/72 16 21

E-mail: sida.toxicomanie@province.namur.be

Vrije raadpleging:

Dinsdag van 16u tot 18u

Donderdag van 14u tot 16u

Asbl SIDA-I.S.T. Charleroi- Mons (AIDS- SOA
Charleroi- Bergen vzw)
Boulevard Zoé Durion 1 (2e verdiep)
6000 Charleroi
Tel: 071/92 54 10
E-mail: sidamst@chu-charleroi.be
Website: www.sida-charleroimons.be

Centra voor HIV-testen:

Antwerpen

Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)
(AIDS referentie centrum voor HIV/SOA testen,
-behandeling en gerelateerde patiëntenzorg)
Nationalestraat 155
2000 Antwerpen
Tel: 03/247 64 65
Website: www.itg.be

Gh@pro

(Gratis en anonieme hulp aan vrouwen en mannen
die werkzaam zijn in de prostitutie)
Verversrui 3
2000 Antwerpen
Tel: 03/293 95 91
GSM: 0474/98 57 66
E-mail: ghapro@telenet.be
Website: www.ghapro.be

Freeclinic

(Hulp aan mensen die drugs gebruiken)

Van Arteveldestraat 64

2060 Antwerpen

Tel: 03/201 12 60

E-mail: info@free-clinic.be

Website: www.free-clinic.be

Oost-Vlaanderen

Univeristair Ziekenhuis Gent (UZGent)

(AIDS referentie centrum voor HIV/SOA testen,
-behandeling en gerelateerde patiëntenzorg)

Polikliniek 2 – 1^e verdiep

De Pintelaan 185

9000 Gent

Tel: 09/332 89 19

E-mail : algemene.inwendige@uzgent.be

Pasop

(Preventie van SOA en HIV/AIDS bij prostituees en
hun klanten)

Brabantdam 100 B

9000 Gent

Tel: 03/233 47 67

E-mail: pasop@skynet.be

Website: www.pasop.info

Vlaams Brabant

Universitair ziekenhuis Gasthuisberg

(AIDS referentie centrum voor HIV/SOA testen,
-behandeling en gerelateerde patiëntenzorg)

Herestraat 49

3000 Leuven

Tel: 016/34 44 88

E-mail : conventie.ial@uz.leuven.be

Brussel

Universitair Ziekenhuis Brussel

(AIDS referentie centrum voor HIV/SOA testen,
-behandeling en gerelateerde patiëntenzorg)

Laarbeeklaan 101

1090 Brussel

Tel: 02/477 60 01

U.M.C. Sint-Pieter

(AIDS referentie centrum voor HIV/SOA testen,
-behandeling en gerelateerde patiëntenzorg)

CETIM

Hoogstraat 322

1000 Brussels

Tel: 02/535 31 77

E-mail: maladiesinfectieuses@stpierre-bru.be

Nota's

A series of 20 horizontal dotted lines for writing.

met de steun van de
**Vlaamse
overheid**

HIV-SAM Project
Instituut voor Tropische Geneeskunde
Nationalestraat 155
2000 Antwerpen
Tel: 03/247 64 63
03/247 64 81

hivsam@itg.be
www.itg.be/hivsam